

Jeg synger – altså er jeg

Det finnes sangfenomener i musikkens verden som på mange måter har større publikumsappell enn andre.

KLASSISK

Vi kan jo starte med kastratene. En stemmetype som heldigvis ikke skapes lenger. De var barokkens og klassisismens desiderte superstjerner. Det vil si, utsolgte hus var en selvfølge når navn som Farinelli, Senesino og Rauzzini lyste på teaterplakatene. Mozart komponerte blant annet sitt berømte «Allelujah» for sistnevnte. Et annet fenomen er «det høye C». Alle tenorers sikreste kort i konkurransen om publikums gunst. Puccinis «Nessun dorma» er blitt det mest folkekjære eksemplet, og det rare er at det ofte ikke spiller noen rolle om det er vakkert eller ikke. Publikum går allikevel helt «bananas». Jeg bør vel for sikkerhets skyld også nevne arien fra Donizettis «Regimentets datter», der tenoren for sikkerhets skyld må ta sats hele ni ganger. Den rollen ble jo Pavarottis internasjonale gjennombrudd. Men han hadde som kjent full kontroll. I alle fall i 1971.

Et tredje fenomen er guttesopranstemmen. Dette uskyldsrone, nesten naive instrumentet som rører ved våre innerste strenger. I alle fall hvis det trakteres på førsteklasses vis. Av en eller annen grunn forbinder jeg guttesopranstemmen best med engelske kirkekor. Bevares, den er der over hele kloden, men engelske kirkekor har alltid vakt stor begeistring hos undertegnede. Det skyldes ikke minst innspillingene fra femti og sekstitallet med koret fra Kings College i Cambridge under David Willcocks suverene direksjon. Hvem har ikke latt seg forføre av deres sagnomsuste versjon av Gregorio Allegris berømte «Miserere». Korverket som lenge var en hemmelighet, fordi notene visstnok kun fantes bak Vatikanets murer.

Britenes første superstjerne innen dette faget het Ernest Lough. 15 og et halvt år gammel, i mars 1927 innspilte han Mendelssohns «O for the Wings of a dove» for EMI og den steinkaka ble en sensasjon. Så «utmattet» ble morsmatrisen, at de året etter måtte lage en ny. Plata fortsatte å selge som varmt hvetebrød, og i 1962 mottok Lough «gullplaten» for en million solgte eksemplarer. Den første innen kategorien klassisk musikk. På 1980-tallet dukket opp et nytt talent som skulle bli tilbedt som vi i våre dager dyrker idrettstjerner som en David Beckham. Waliseren Aled Jones tok fullstendig innersvingen på nasjonen vest i havet. Og da han kom i stemmeskiftet som sekstenåring hadde han laget 16 album og sunget for alt som fantes av notabiliteter som Pave Johannes Paul II, og Dronning Elisabeth II. Da Bob Geldhof giftet seg sin kjære Paula Yates i 1986 var Aled Jones et musikalsk midtpunkt.

Benjamin Isachsen imponerer med store, runde, klare toner på sin soloplate.

FOTO: VÅRT LAND

CD

Benjamin Isachsen
«Canto ergo sum»
Arier og sanger av bl.a. Bach, Händel, Mendelssohn og Fauré.

Lawo

Hvorfor fokus på guttesopraner i dag. Jo, det finnes nemlig et talent her på berget som heter Benjamin Isachsen. Han har i 10 år hatt sitt musikalske tilholdssted i Oslo Domkirkes guttekor, der han har deltatt i tykt og tynt, som det heter. Nå som han er i ferd med å gå av med pensjon som guttesopran, har noen fått den glimrende ideen å utgi en CD, der han framfører mange av de mest kjente sanger og arier for denne stemmetypen. Og det er blitt et flott testament. Benjamin imponerer med store, runde, klare toner. Hans intonasjon er prikkfri og han fraserer som en moden musiker, med flotte linjer. Han gleder oss med Bach: «Bist du bei mir» og «Ave Maria». Händel og Haydn. Schuberts «Ave Maria» er selvfølgelig til stede. Av nyere norske komponister finner vi Trond Kverno og Kjell Mørk Karlsen. Toppen er Mendelssohns «Dove» og Gabriel Faurés vidunderlige «Pie Jesu», fra «Requiem». Det er så velklingende at man fryser på ryggen.

Opptakene ble gjort i Ullern kirke i fjor, med Magne H Draagen på orgel og Berit Cardas på fiolin. Kanskje har han i skrivende stund blitt stemmemessig «voksen». Jeg vet ikke, men er glad for at hans talent ble festet til lydsporet mens hans sopran fortsatt var topp. Så får framtida vise om han fortsetter på samme fine måte i et annet stemmefag.

KJELL HILLVEG

CD

James MacMillan
«Quickening / Three Interludes»
BBC Philharmonic, The Hilliard Ensemble, City of Birmingham Symphony Chorus
Chandos

Tekstnær og dramatisk

Med sin omfattende produksjon, er ikke den skotske komponisten James MacMillan (1959) heilt ukjent i Noreg. I 2007 vitja han Oslo kirkemusikkfestival med tingingsverket «After Virtue», medan «Seinte Mari Moder Milde» sto på programmet under avslutninga av festivalen i år.

Forutan det religiøse fokuset, har begge komposisjonane til felles ein operatisk retta karakter. Musikken gjev farge til tekstane og MacMillan tykkjest ha ein kjærleik til ein heftig og emosjonell dramaturgi. Det same kan seiast om vokalverket på denne plata, der musikken er tydeleg tenkt programmatisk.

I «Quickening» er temaet fødsel. I første omgang er det snakk om det å gje liv til eit barn. Men overordna kan teksten til Michael Symmons Roberts òg vera knytt til det å laga eit stykke kunst – å stilla seg bak ein idé.

Gjennom tradisjonelt-klingjande barnekorsong, gregoriansk-inspirerte vendingar hjå Hilliard Ensemble og meir dissonnerande parti i vaksenkorset, freistar MacMillan illustrera dette. Tilsvarende byggjer han under med romantiske, nedtona parti mot eksalterte utbrot i orkestret. Slik vert det enkelt å lesa ut av stykket eit omfattande spekter av kjensler: Ekstasen og redsla, ein kamp, forvirring og det forløyste.

I karakteristikkane av eit så altomfattande tema, grensar musikken ofte opp mot klisjéen. Men kjøper ein McMillans idé om det tekstnære – og går med på det tidvis svulstige – vil ein truleg ha glede av plata.

Sjølv meiner eg komponisten lukkast best når han tonar det heile ned. Som når han koplars mannskvartetten og barnekorset i opne og avklåra augneblikk, der færre hendingar finn stad på same tid. Kombinasjonen har unekteleg noko lyst over seg, som ofte får virka kortvarig – men som står som optimistisk høve; ein lovnad om vår og nytt liv.

IDA HABBESTAD

